

Mehanizam za nezavisno izvještavanje

Pregled Akcionog plana:
Bosna i Hercegovina
2025–2027

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Sadržaj

Odjeljak I. Pregled	2
Odjeljak II. Perspektivne obaveze	5
Odjeljak III. Metodologija	16
Dodatak I. Podaci o obavezama	18
Dodatak II. Zajednički rad na akcionom planu	20

Odjeljak I. Pregled

Treći akcioni plan Bosne i Hercegovine (BiH) uključuje perspektivne obaveze za pojednostavljenje procedura registracije nevladinih organizacija, razvoj portala otvorenih podataka i redovno objavljivanje ugovora o javnim nabavkama. Većina obaveza nastavlja nedovršene ili djelimično završene reforme iz prethodnih ciklusa. Složenost reforme javne uprave i preklapajući procesi upravljanja mogu predstavljati izazov za implementaciju.

Treći akcioni plan BiH (2025-2027.) sadrži 10 obaveza, od kojih sedam direktno nastavlja inicijative iz prva dva plana.¹ MNI je identificirao tri obaveze kao najperspektivnije. Obaveza 3 je nova inicijativa i ima za cilj pojednostavljenje procedure registracije udruženja, fondacija i nevladinih organizacija (NVO). Ova obaveza mogla bi smanjiti učestalost negativnih odluka po zahtjevima podnosioca prijave i omogućiti veću transparentnost i efikasnost u postupku registracije. Obaveze 4 i 6 mogle bi dovesti do značajnih poboljšanja u transparentnosti i pristupačnosti javnih informacija. Obaveza 4 ima za cilj podršku razvoju pilot-projekta prvog nacionalnog portala otvorenih podataka BiH, što je neispunjena obaveza iz prethodnog akcionog plana. Obaveza 6 ima za cilj objavljivanje svih ugovora o javnim nabavkama u BiH na platformi pokrenutoj tokom prethodnog ciklusa.

Većina ostalih obaveza ili nastavlja prakse iz prethodnih akcionih planova ili nudi skromne izmjene tih praksi i politika. To je slučaj s obavezama usmjerenim na podizanje svijesti civilnog društva o stvarnom vlasništvu (Obaveza 1), poboljšanje proaktivne transparentnosti u javnim institucijama (Obaveza 5), olakšavanje javnog pristupa statističkim podacima (Obaveza 7) i poboljšanje transparentnosti raspodjele budžeta (Obaveza 8). Nova inicijativa uključuje procjenu ranjivosti NVO sektora na pranje novca i finansiranje terorizma (Obaveza 2), ali nema jasno načelo otvorene vlasti koje bi unaprijedilo bilo transparentnost, učešće ili odgovornost.

Tokom procesa zajedničkog rada održana su dva sastanka Savjetodavnog vijeća (savjetodavnog foruma za otvorenu vlast u BiH) kao i niz međuresornih konsultativnih sastanaka.² Osim toga, u periodu od 19. februara do 6. marta 2025. godine, konsultacije su provedene putem platforme za e-konsultacije³, ali nije bilo odziva.⁴ Ministarstvo pravde BiH pozvalo je sve institucije da učestvuju u raspravama o akcionom planu, ali je broj uključenih institucija ostao isti kao u prethodnom ciklusu.⁵ Dana 7. marta 2025. godine, Ministarstvo pravde BiH pripremilo je

Ukratko

ČLANSTVO

2014

Pridružila se POV-u

OBAVEZE

9/10

Načelo otvorene vlasti

1/10

Značajan potencijal za rezultate

Perspektivne obaveze

- Obaveza br. 3: Pojednostavljenje registracije udruženja i fondacija putem softverskog rješenja
- Obaveza br. 4: Koordinacija razvoja ekosistema otvorenih podataka
- Obaveza br. 6: Transparentni ugovori o javnim nabavkama

Ispunila minimalne zahtjeve u procesu zajedničkog rada: Ne

Izvještaj o konsultacijama i dostavilo ga Vijeću ministara BiH na razmatranje, zajedno s akcionim planom.⁶ Vijeće ministara BiH usvojilo je akcioni plan 8. jula 2025. godine.

U trenutku usvajanja akcionog plana, Vlada BiH nije usvojila državni budžet za fiskalnu 2025. godinu. Sve dok državni budžet konačno nije usvojen u novembru 2025,⁷ godine, državna vlada BiH funkcionirala je uglavnom na osnovu privremenog finansiranja, što znači da su institucije primale ograničene mjesečne iznose na osnovu modela iz prethodne godine, što je onemogućavalo normalno planiranje i ulaganje na državnom nivou. Pored toga, Vlada BiH očekuje slično kašnjenje u usvajanju budžeta za 2026. godinu, što će dovesti do iste situacije s privremenim finansiranjem. To znači da se neke obaveze koje zahtijevaju velika finansijska ulaganja, poput pojednostavljenja registracije NVO (Obaveza 3) i inicijativa Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (Obaveze 9 i 10), možda neće moći implementirati u predviđenim rokovima.⁸ Implementacija POV-a u BiH u velikoj mjeri ovisi o vanjskom projektnom finansiranju, što stvara strukturne slabosti. Jedan državni službenik primijetio je da bi završetak projekata koji su sufinansirali obaveze iz prethodnog akcionog plana, poput projekta Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) koji je podržavao Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO), mogao otežati implementaciju obaveza u tekućem planu.⁹ Ipak, članovi civilnog društva u Savjetodavnom vijeću ostaju posvećeni POV procesu, uprkos političkim složenostima koje su uticale na prethodne akcione planove.¹⁰ Predstavnik civilnog društva smatra da su mjere u trećem akcionom planu ambiciozne, ali je također istakao da je ključno povezati mjere akcionih planova POV-a s drugim strateškim dokumentima kako bi se poboljšala implementacija.¹¹

Izvještaj Evropske komisije o napretku BiH za 2024. godinu navodi da je integracija zemlje u Evropsku uniju (EU) "relativno spora", djelimično zbog unutrašnje političke nestabilnosti i nedostatka napretka u izbornim i ustavnim reformama.¹² Evropska komisija odobrila je Reformsku agendu Bosne i Hercegovine u decembru 2025. godine, čime je omogućeno korištenje oko 975 miliona eura finansijske pomoći za BiH u okviru Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan.¹³ Iako je ova podrška prijeko potrebna BiH, ona je uslovljena implementacijom Reformske agende.

Tokom 2024. godine, Modriča (u Republici Srpskoj) i Travnik postali su prve općine u BiH koje su se pridružile Lokalnom programu POV-a.¹⁴ Tokom 2025. godine, Skupština Brčko distrikta izrazila je želju za saradnjom s TI BiH i pridruživanjem POV-u, bilo kroz inicijativu Otvoreni parlament ili kroz pridruživanje Lokalnom POV-u. Savjetodavno vijeće planira ugostiti članove Skupštine Brčko distrikta kako bi im predstavilo dobre prakse i potencijalno omogućilo uspostavljanje savjetodavnog foruma za otvorenu vlast (poput Savjetodavnog vijeća) u Skupštini Brčko distrikta, koji bi uključivao zastupnike i predstavnike civilnog društva. S obzirom na visoko decentraliziranu strukturu vlasti u BiH, nacionalni POV proces mogao bi se ojačati pronalaženjem bližih sinergija s članovima Lokalnog partnerstva za otvorenu vlast POV- u BiH ili podsticanjem većeg širenja Lokalnog POV-a. Predstavnici institucija u Savjetodavnom vijeću takođe ističu da bi željeli aktivniji angažman Jedinice za podršku POV-a, kroz pružanje proaktivnije podrške aktivnostima koje provode članovi Savjetodavnog vijeća.¹⁵

¹ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027, <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-action-plan-2025-2027/>. Implementacija akcionog plana trajat će do 31. augusta 2027. godine, što je također navedeno kao rok za implementaciju aktivnosti, osim za one aktivnosti koje će se implementirati na kontinuiranoj osnovi.

-
- ² Ministarstvo pravde, Zapisnici sa redovnih sastanaka Savjetodavnog vijeća inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, <https://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>
- ³ Platforma za e-konsultacije, www.ekonsultacije.gov.ba
- ⁴ Izvještaj o e-konsultacijama održanim sa zainteresiranom javnošću. Tema: Preliminarni nacrt Akcionog plana Vijeća ministara za implementaciju inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2025-2027.
- ⁵ Selma Džihanović-Gratz, Intervju za MNI.
- ⁶ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027. <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-action-plan-2025-2027/>
- ⁷ Sarajevo Times, BiH dobila budžet za tekuću godinu u novembru, u iznosu od 1,5 milijardi KM, <https://sarajevotimes.com/bih-gets-a-budget-for-the-current-year-in-novembar-amounting-to-1-5-billion-bam/>
- ⁸ Mubera Begić, Vedrana Faladžić (PARCO), Intervju za MNI, 2. decembra 2025. godine.
- ⁹ Ibid.
- ¹⁰ Lejla Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo - CIN), Intervju za MNI, 27. novembar 2025; Emsad Dizdarević, (Transparency International BiH), Intervju za MNI, 26. novembra 2025.
- ¹¹ Lejla Bičakčić, Zapisnik sa 12. sjednice Savjetodavnog vijeća inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast od 20. januara 2025. godine <https://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>
- ¹² Evropska komisija, Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2024. godinu, pristupljeno 15. novembra 2025., https://enlargement.ec.europa.eu/bosnia-and-herzegovina-report-2024_en
- ¹³ Evropska komisija, Komisija odobrila reformsku agendu Bosne i Hercegovine, https://enlargement.ec.europa.eu/news/commission-approves-bosnia-and-herzegovinas-reform-agenda-2025-12-04_en
- ¹⁴ PARCO, Travnik i Modriča pridružili su se Partnerstvu za otvorenu vlast, 17. aprila 2024. <https://parco.gov.ba/hr/2024/04/17/travnik-i-modrica-prikljucili-se-partnerstvu-za-otvorenu-vlast/>
- ¹⁵ Dizdarević, Intervju za MNI; Begić, Intervju za MNI; Faladžić, Intervju za MNI.

Odjeljak II. Perspektivne obaveze

U ovom odjeljku se analiziraju obaveze koje najviše obećavaju u postizanju značajnih rezultata, prema procjeni Mehanizma za nezavisno izvještavanje (MNI). Perspektivne obaveze odnose se na oblast javne politike koja je važna za zainteresirane strane ili nacionalni kontekst. One moraju biti provjerljive, biti zasnovane na načelu otvorene vlasti te imati skroman ili značajan potencijal za rezultate. Ovaj pregled razmatra izazove, prilike i preporuke za podršku implementaciji.

Tabela 1. Perspektivne obaveze

Obaveza 3 ima za cilj razvoj softvera za pomoć pri registraciji NVO i potencijalne izmjene zakonskih akata.
Obaveza 4 ima za cilj podršku izradi centralnog portala otvorenih podataka i njegovoj operativnosti, kao i aktivnu ulogu institucija u objavljivanju podataka.
Obaveza 6 ima za cilj da svi podaci o zaključenim ugovorima o javnim nabavkama budu javno dostupni putem portala za javne nabavke. www.ejn.gov.ba .

Obaveza br. 3: Pojednostavljenje registracije udruženja i fondacija (nevladinih organizacija) putem kompjuterskog softvera koji automatski generiše potrebnu registracionu dokumentaciju

Implementatori: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, Regionalna škola javne uprave (ReSPA)

Za detaljni opis pogledajte Obavezu 3 Akcionog plana Bosne i Hercegovine 2025–2027

Kontekst i ciljevi:

Pouzdani javni podaci o broju udruženja, NVO i fondacija registriranih na državnom nivou u Bosni i Hercegovini nisu dostupni, ali prema procjenama medija taj broj iznosi 25.000.¹ Zakon o udruženjima i fondacijama BiH uređuje proceduru registracije NVO i sindikata na državnom nivou, kao i registraciju promjena i brisanja udruženja, fondacija te kancelarija/predstavništava stranih NVO.² "Pravilnik o načinu vođenja Registra udruženja i fondacija BiH i stranih i međunarodnih udruženja i fondacija i drugih neprofitnih organizacija" definira sadržaj registra i dokumentaciju za neprofitne organizacije.³ Procedura je osmišljena kako bi se spriječilo pranje novca i finansiranje terorizma te povećala transparentnost rada nevladinih organizacija.⁴ Međutim, to je često birokratski⁵, zahtjevan, dugotrajan i skup proces.⁶ Podnosioci zahtjeva moraju dostaviti brojne dokumente i obrasce Ministarstvu pravde BiH tokom registracije. Najzahtjevniji dio procesa registracije je priprema zakonom propisanih dokumenata (osnivački akt, statut, odluke o imenovanju organa NVO, izjave i drugi dokumenti).⁷

Komunikacija među institucijama često se obavlja telefonom ili poštom, dok su amandmani i zakonske izmjene također razmjenjivani poštom, što je rezultiralo dugotrajnim procedurama.⁸ Proces često uključuje dodatne troškove vezane za angažiranje advokata ili stručnjaka te izradu i podnošenje svih potrebnih dokumenata Ministarstvu pravde BiH za zakonsku registraciju odgovarajućeg oblika NVO.⁹ Komunikacija često kasni zbog oslanjanja na konvencionalnu poštansku korespondenciju umjesto na elektronsku komunikaciju. NVO navode da je teško znati koga kontaktirati za informaciju o napretku njihovog predmeta nakon podnošenja zahtjeva.¹⁰

Zakonodavne procedure su često složene i većina proceduralnog tereta pada na podnosiocima prijave—građane i pravna lica.

U okviru ove obaveze, Ministarstvo pravde BiH će razviti softversko rješenje na svojoj službenoj web stranici kako bi olakšalo registraciju NVO. Softver će biti podržan od strane e-Vlade Vijeća ministara BiH.¹¹ Ministarstvo pravde BiH će uspostaviti besplatnu aplikaciju na svojoj web stranici koja će omogućiti podnosiocima zahtjeva da odaberu odgovarajući paket, ovisno o vrsti organizacije koju žele registrirati.¹² Digitalni predloži bit će dostupni na web stranici kako bi se pojednostavio proces registracije i ažuriranje registracijskih podataka za udruženja i fondacije. Transparency International BiH (TI BiH) predložio je ovu obavezu u Savjetodavnom vijeću tokom procesa zajedničkog rada.¹³ Softver će biti podržan kroz Regionalnu školu javne uprave (ReSPA),¹⁴ koju finansira Evropska komisija.¹⁵ Stari pristup značajno produžava vrijeme obrade, posebno kada se pokušaji dostave obavljaju u odsustvu primaoca, što rezultira vraćanjem pošte i ponovljenim postupcima dostave.¹⁶

Potencijal za rezultate: Skroman

Ova mjera predstavljala bi značajan korak ka smanjenju administrativnog opterećenja pri izradi dokumenata potrebnih za registraciju nevladinih organizacija.¹⁷ Novi softver bi sam generirao pravne akte, na osnovu podataka i informacija koje unesu podnosioci zahtjeva s jedne strane te obavezujućih zakonskih normi s druge strane.¹⁸ Uvođenjem standardiziranih online obrazaca pojednostavile bi se procedure¹⁹ i precizno definirala potrebna dokumentacija za nevladine organizacije.²⁰ Međutim, potencijalne koristi samog mehanizma odnose se uglavnom na proceduralno poboljšanje, a ne strukturnu promjenu. Stoga, Mehanizam za nezavisno izvještavanje (MNI) procjenjuje da obaveza ima skroman potencijal za rezultate.

Ova obaveza je prioritet NVO sektora kako bi se unaprijedilo njihovo razumijevanje onoga što trebaju napisati i kako sastaviti tu dokumentaciju.²¹ Stavljanjem standardiziranih predložaka na raspolaganje online, ova obaveza bi učinila procedure registracije i ponovne registracije transparentnijim i pristupačnijim za udruženja. To bi također moglo pojednostaviti administrativne procese i unaprijediti digitalizaciju javne uprave u skladu sa Strateškim okvirom za reformu javne uprave.²²

Obaveza bi također mogla podstaći više organizacija da se registriju na nivou BiH.²³ Posljednjih godina identificirano je nekoliko zakonskih promjena u Republici Srpskoj koje su suzile prostor za djelovanje OCD-a. Jedan od najčešće spominjanih bio je Zakon o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija iz 2025. godine, koji uspostavlja poseban registar za organizacije koje primaju sredstva od stranih donatora i uvodi dodatne zahtjeve za izvještavanje i nadzor. Kritičari su tvrdili da takve mjere stigmatiziraju organizacije i ograničavaju njihove aktivnosti, posebno na polju javnog zagovaranja.²⁴ Zakon je suspendiran u martu 2025. godine, a Ustavni sud ga je poništio u maju 2025. godine, dok ga je Narodna skupština RS zvanično stavila van snage u oktobru 2025. godine.²⁵ Pored toga, izmjene Krivičnog zakonika Republike Srpske iz 2023. godine, kojima je ponovo uvedena krivična odgovornost za klevetu, izazvale su zabrinutost zbog potencijalnih pritisaka na civilno društvo, novinare i aktiviste.²⁶ Određene odredbe Zakona o javnom redu i miru također su kritikovane jer potencijalno ograničavaju slobodu izražavanja u javnim i online prostorima.²⁷ Ova dešavanja primorala su mnoge organizacije iz Republike Srpske da se od 2024. godine registriju na nivou BiH.

Prilike, izazovi i preporuke tokom implementacije:

Bosna i Hercegovina nema jedinstven, potpuno operativan sistem kvalificiranog elektronskog potpisa na državnom nivou u skladu s EU eIDAS standardima. To bi moglo predstavljati izazov za potpunu automatizaciju administrativnih procesa, uključujući i ovu obavezu.²⁸ Građani i NVO će možda i dalje morati štampati, potpisivati i fizički dostavljati određenu dokumentaciju. Štaviše, sistem elektronskog plaćanja taksi može biti izazovan za organizacije koje još uvijek nemaju platne kartice za pravna lica i radije koriste privatne bankovne kartice u ove svrhe.²⁹

Za implementaciju, MNI preporučuje Ministarstvu pravde BiH i drugim implementatorima da razmotre sljedeće korake:

- Kako bi se izbjegli nesporazumi i kašnjenja, učiniti sve predloške lako dostupnima na jednom mjestu, osiguravajući jasnoću i uniformnost. Standardizacija svih potrebnih obrazaca i dokumenata smanjila bi greške, spriječila nedosljednost u podnošenju zahtjeva i povećala transparentnost ako su svi dokumenti dostupni na tri službena jezika BiH.
- Partnerstvo s jednim ili više udruženja NVO s pravnom ekspertizom kako bi ta udruženja bila pravovremeno informirana o razvoju događaja i mogla efikasno savjetovati i podržati nevladine organizacije.
- Zadržati fleksibilnost u plaćanju naknada na sistemu na određeni period omogućavanjem organizacijama da vrše uplate u banci i prilažu uplatnice kao dokaz o plaćanju dok organizacije ne uvedu sistem plaćanja karticama.
- Ponuditi kontinuiranu podršku i smjernice za podnosiocima prijave. Ministarstvo bi moglo uspostaviti servisnu službu (online i/ili telefonsku) i kratke video upute ili najčešća pitanja (FAQ) kako bi pomogli podnosiocima zahtjeva da razumiju zahtjeve za dokumentaciju i ispravno popunjavanje obrazaca.
- Pojednostaviti administrativne procedure ciljanim regulatornim izmjenama. To bi se moglo postići smanjenjem broja potrebnih dokumenata ili odobrenja, usklađivanjem propisa sdigitalnim ili online procedurama i eliminacijom dupliranja nadležnosti između institucija.
- Pregledati i pojednostaviti postojeće zakonske i proceduralne zahtjeve kako bi se eliminirali nepotrebni koraci i smanjio teret koji pada na građane i NVO.
- Aktivno jačati svijest javnosti o novim digitalnim alatima kako bi se maksimiziralo njihovo usvajanje i utjecaj. Provesti informativnu kampanju kako bi NVO, građani i pravna lica saznali za platformu, naučili je koristiti i imali povjerenje u novi sistem.
- Osigurati dugoročnu održivost softverskog rješenja. Javne institucije mogle bi osigurati finansiranje i kontinuirano održavanje, ažuriranje, kibernetičku sigurnost i povratne informacije korisnika kako bi sistem ostao funkcionalan, siguran i prilagođen potrebama korisnika.

Obaveza br. 4: Koordinacija razvoja ekosistema otvorenih podataka (podaci kao javno dobro)

Implementatori: Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO)

Za detaljni opis pogledajte Obavezu 4 Akcionog plana Bosne i Hercegovine 2025-2027

Kontekst i ciljevi:

Bosna i Hercegovina je rangirana na 124. mjesto od 198 zemalja na ljestvici Inventara otvorenih podataka za 2024. godinu³⁰ Ekosistemu javnih podataka zemlje nedostaje sveobuhvatnost,

pristupačnost i standardizacija, što ometa transparentnost, donošenje politika zasnovanih na podacima, istraživanje i nadzor.³¹ BiH nema centralizirani portal otvorenih podataka koji pokriva cijeli javni sektor. Prema akcionom planu, glavni otežavajući faktori uključuju odsustvo prioritizacije otvorenih podataka na visokom nivou, nedovoljnu svijest o prednostima otvorenih podataka, nedostatak IT kadra, te nepostojanje sistematičnog vođenja baza podataka i osnovnih praksi upravljanja informacijama u institucijama³²

U drugom akcionom planu (2022–2024), Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO) obavezao se da će razviti i pokrenuti pilot prvog centralnog portala otvorenih podataka BiH. Međutim, Služba za održavanje i razvoj elektronskog poslovanja i e-Vlade u Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH nije mogla postići dogovor o tehničkom i finansijskom održavanju portala.³³ PARCO je prenio ovu obavezu u treći akcioni plan. Uloga PARCO-a u trećem akcionom planu je uspostavljanje saradnje s ključnim institucijama BiH kako bi se definirao i dogovorio institucionalni okvir za funkcioniranje portala.³⁴

Prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama, Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH odgovoran je za uspostavljanje Centralnog portala javnih informacija za njegovu trajnu dostupnost (član 15. Zakona).³⁵ PARCO je pojasnio da će se portal otvorenih podataka kreirati za ovu obavezu koristiti kao osnova za portal kojim upravlja Generalni sekretarijat u okviru projekta web stranice Vijeća ministara koji podržava UNDP.³⁶ To će osigurati da sav rad koji završi PARCO bude integriran u portal Generalnog sekretarijata i bude u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama.³⁷ Pored toga, promotivne i zagovaračke aktivnosti na drugim nivoima vlasti za otvaranje skupova podataka usklađene su sa Strateškim okvirom za reformu javne uprave i akcionim planom 2018-2022³⁸

Potencijal za rezultate: Skroman

Institucije objavljuju informacije u skladu s Uputstvom o izradi i održavanju službenih web stranica institucija BiH i u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama.³⁹ Međutim, objavljivanje podataka u BiH ostaje fragmentirano i ovisno o pojedinačnim institucijama. U sklopu ove obaveze pokrenuo bi se pilot i promovirao centralni portal otvorenih podataka u javnim institucijama. Osim podrške transparentnosti i ponovnoj upotrebi podataka, centralizirani portal mogao bi doprinijeti usklađivanju BiH s *pravnom stečevinom* EU posebno u pogledu informacija javnog sektora i digitalnog upravljanja.⁴⁰ Direktiva EU o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora (Direktiva (EU) 2019/1024) postavlja jasna očekivanja u pogledu proaktivnog objavljivanja, formata čitljivih za mašine i ponovne upotrebe javnih podataka.⁴¹ Iako se od BiH još ne zahtijeva da u potpunosti uskladi s ovom direktivom, napredak ka portalu otvorenih podataka na državnom nivou važan je pripremni korak ka budućem usklađivanju s ovim standardima.

Akademski zajednica ima koristi od pojednostavljenog pristupa tačnim i provjerljivim informacijama. Takav pristup poboljšava kvalitet provedenih istraživanja i omogućava efikasnije praćenje društvenih, obrazovnih i ekonomskih trendova, dok također olakšava razvoj rješenja zasnovanih na dokazima za razne izazove.⁴² Trajni izazov u novinarskom radu je nedostatak javno dostupnih informacija, jer institucije često uskraćuju pristup. Proaktivno objavljivanje takvih podataka poboljšalo bi kvalitet izvještavanja, i omogućilo građanima da donose informirane odluke⁴³ Iz perspektive medija, portal bi omogućio sistematski pristup informacijama koje su ključne za institucionalnu odgovornost i otkrivanje sistemskih problema u javnom sektoru.⁴⁴ Umjesto pojedinačnih zahtjeva za pristup informacijama, otvoreni podaci

omogućavaju kontinuirano praćenje sistema, što značajno ubrzava i poboljšava istraživačko novinarstvo i omogućava novinarima da identificiraju potencijalne sukobe interesa, favorizirane dobavljače, koncentraciju javnog novca kod određenih kompanija ili netransparentne angažmane putem ugovora o uslugama.⁴⁵ Takve analize često otkrivaju sistemske obrasce klijentelizma, političkog zapošljavanja ili neefikasnog trošenja javnih sredstava, što su teme od velikog javnog interesa i čest fokus istraživačkih priča. Međutim, nije poznato kada će se ova odluka implementirati. Štaviše, obaveza ne precizira broj institucija koje će učestvovati u promociji portala. Ako sistem nije dobro isplaniran, tehnički dobro razvijen, i ako se podaci ne ažuriraju redovno i nisu dostupni u upotrebljivim formatima, postoji rizik da neće ispuniti očekivanja.⁴⁶ Stoga MNI procjenjuje da ova obaveza ima skroman potencijal za rezultate.

Prilike, izazovi i preporuke tokom implementacije:

Prema PARCO-u, najveći potencijalni izazovi za ovu obavezu mogli bi biti nedostatak proaktivnog angažmana civilnog društva u razvoju mjera, razmjeni informacija i poduzimanju zajedničkih aktivnosti, uključujući obuke i zagovaranje.⁴⁷ Vijeće ministara je na istoj sjednici na kojoj je usvojen akcioni plan također usvojilo strategiju razvoja civilnog društva koja pokriva saradnju OCD-a i vlade za period 2025-2029, čime se stvara okvir za značajniji angažman. Ova strategija mogla bi biti relevantna za implementaciju ove obaveze, i općenito u kontekstu omogućavanja prostora za djelovanje civilnog društva u BiH.⁴⁸

Za implementaciju, MNI preporučuje PARCO-u da razmotri sljedeće korake:

- S obzirom na to da političko neslaganje oko implementacije ove obaveze traje već dva akciona plana, bit će važno osigurati snažnu političku podršku za agendu otvorenih podataka kao reformu koja obuhvata cijelu vladu. Vijeće ministara moglo bi donijeti formalnu odluku o raspodjeli nadležnosti i aranžmanima za hosting. To bi moglo pomoći da se osigura besprijekorna integracija PARCO-ovog portala otvorenih podataka u platformu Generalnog sekretarijata kako bi se izbjeglo dupliciranje, fragmentacija i rizici po održivost.
- Uključiti civilno društvo u proces identifikacije pilot institucija za portal, kao i u odabir podataka s najvećim potencijalom za korisnost i ponovnu upotrebu.
- Osigurati specijaliziranu obuku za državne službenike o upravljanju podacima, principima otvorenih podataka i principima Zakona o zaštiti ličnih podataka iz 2025. i Zakona o slobodi pristupa informacijama iz 2023. godine.
- Implementirati kampanje jačanja svijesti javnosti usmjerene na civilno društvo, akademsku zajednicu, medije, privatni sektor i građane kako bi se povećalo razumijevanje prednosti otvorenih podataka.
- Proaktivno angažirati članove civilnog društva u Savjetodavnom vijeću, kao i osoblje javnih institucija, u dizajniranju portala. To bi moglo uključivati predlaganje zajedničkih aktivnosti, poput sudjelovanja u obukama, konsultacijama o politikama i inicijativama za jačanje svijesti.

Obaveza br. 6: Transparentni ugovori o javnim nabavkama

Implementator: Agencija za javne nabavke BiH

Za detaljni opis, pogledajte Obavezu 6 Akcionog plana Bosne i Hercegovine 2025-2027.

Kontekst i ciljevi:

U okviru ove obaveze, Agencija za javne nabavke BiH ima za cilj redovno objavljivanje svih ugovora o javnim nabavkama putem portala za javne nabavke (www.ejn.gov.ba), uspostavljenog tokom drugog akcionog plana. Obaveza predviđa uspostavljanje pravnog okvira, kreiranje modula za objavljivanje ugovora o javnim nabavkama na portalu za javne nabavke i omogućavanje pretraživanja objavljenih ugovora o javnim nabavkama, prema parametrima postupka javne nabavke za koji je ugovor zaključen, kao i prema sadržaju objavljenog ugovora.

Prema Izvještaju Evropske komisije o napretku BiH za 2024. godinu, postupci javnih nabavki i dalje su podložni korupciji i zemlja treba razviti sistem e-nabavki kako bi se osigurala transparentnost.⁴⁹ Prema Zakonu o javnim nabavkama iz 2024. godine, ključne odredbe svakog ugovora moraju se objaviti na portalu za javne nabavke,⁵⁰ ali objavljivanje cjelokupnog ugovora nije predviđeno. Uvođenje ove mjere zahtijevalo bi dalje usklađivanje s direktivama EU, izradu novog pravnog okvira i sveukupno povećanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima u BiH.⁵¹ U skladu sa Strategijom razvoja sistema javnih nabavki BiH 2024-2028, nacrt novog Zakona o javnim nabavkama i njegovo obrazloženje u postupku su javne konsultacije koja prethodi usvajanju. Nacrt zakona uvodi zahtjev za objavljivanje kompletnih ugovora, što predstavlja osnovu za razvoj modula za javno objavljivanje registra ugovora o javnim nabavkama.⁵²

Potencijal za rezultate: Značajan

Ova obaveza bi po prvi put u BiH učinila podatke o javnim nabavkama dostupnim u otvorenom formatu i na jedinstvenom portalu za pretraživanje.⁵³ Pristup podacima otrošenju javnih sredstava mogao bi značajno ojačati integritet i odgovornost organizacija javnog sektora.⁵⁴ Objavljivanje ugovora o javnim nabavkama povećava transparentnost, olakšava nadzor i pomaže u smanjenju korupcije.⁵⁵ Ova mjera bi omogućila korisnicima pretraživanje objavljenih ugovora o javnim nabavkama, prema parametrima postupka javne nabavke za koji je ugovor zaključen i prema sadržaju objavljenog ugovora.⁵⁶ Ova mjera će povećati transparentnost i poboljšati odgovornost u upravljanju javnim sredstvima u BiH.⁵⁷ Prema predstavniku PARCO-a, objavljivanje ugovora o javnim nabavkama pružit će dublji uvid u implementaciju postupaka javnih nabavki i praćenje izvršenja ugovora. To bi pojednostavilo rad nadležnih tijela poput ureda za finansijsku reviziju, tužilaštava i drugih agencija za provođenje zakona, ako je potrebno, te nevladinih organizacija, čime bi se smanjio utjecaj korupcije u ovoj oblasti.

Koordinirani zakonodavni okvir koji pravno obavezuje institucije na objavljivanje podataka (npr. kroz izmjene podzakonskih akata ili usklađivanje s pravima na pristup informacijama i digitalnim standardima) prešao bi sa sadašnjeg "objavi kad želiš" na sistemsku zakonsku i normativnu obavezu javnog objavljivanja podataka u interoperabilnom formatu, čime bi se ojačala pravna osnova za transparentnost.⁵⁸ Prema predstavnicima civilnog društva, objavljivanje ugovora nije važno samo za civilno društvo koje prati ovu temu, već i za kompanije i treće strane, koje zatim mogu crpiti informacije iz ovih podataka ili ih obrađivati kako bi stvorile nove proizvode poput akademskih istraživanja i istraživačkih članaka.⁵⁹ Jedan predstavnik civilnog društva primijetio je da kad god su procesi transparentni i institucije znaju da ih javnost može nadzirati, veća je vjerovatnoća da će se nepravilnosti ispraviti.⁶⁰

Prilike, izazovi i preporuke tokom implementacije:

U februaru 2025. godine, Bosna i Hercegovina je usvojila Zakon o zaštiti ličnih podataka,⁶¹ koji proširuje zaštitu izvan tradicionalnih ličnih informacija na digitalne identifikatore (kao što su IP adrese, e-mail adrese i online identifikatori), kao i na biometrijske i druge moderne kategorije podataka. Prilikom objavljivanja ugovora o javnim nabavkama mogu se pojaviti izazovi povezani s usklađenošću sa zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka.⁶² Bit će potrebna dodatna harmonizacija, zajedno s rješavanjem drugih pravnih pitanja povezanih s objavljivanjem informacija o ugovorima.⁶³ Dodatni izazov je nedostatak političke volje za odobrenje javnog objavljivanja određenih ugovora na portalu.⁶⁴

Portal će prvenstveno biti od interesa za građane i nevladine organizacije, koji će moći na jednostavan način pregledati ugovore.⁶⁵ Bit će važno da se informacije o portalu prenesu javnosti i medijima kako bi što više građana bilo informirano.⁶⁶

Tokom implementacije, MNI preporučuje Agenciji za javne nabavke Bosne i Hercegovine da razmotri sljedeće korake:

- Razmotriti uvođenje stvaranje zakonske obaveze da se svi ugovori o nabavkama, kao i izmjene ili budžetske promjene u okviru ili izvan prvobitnih ugovorenih rokova, objavljuju bez odlaganja, uz ograničenje izuzetaka isključivo na slučajeve potkrijepljene jasnim, transparentnim i zakonitim opravdanjem.
- Pokrenuti kampanju komuniciranja na nivou cijele države kako bi se građani, novinari, kompanije i istraživači informisali o novom portalu. Koristiti medijska partnerstva, društvene mreže, infografike i jasne vodiče o korištenju platforme.
- Uspostaviti nadzorne odbore koji okupljaju civilno društvo, privatni sektor i nezavisne institucije za nadzor korištenja portala.
- Ako je moguće, uvesti automatizirani sistem koji osigurava da se ugovori, izmjene ili budžetske promjene u okviru ili izvan prvobitnih ugovorenih rokova, ne mogu finalizirati bez potrebne dokumentacije, uz zahtjev da naručioc javno opravdaju svako kašnjenje u objavljivanju.

Ostale obaveze

Ostale obaveze koje MNI nije identificirao kao perspektivne obaveze razmatraju se u nastavku.

Obaveza 1: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine ima za cilj jačanje svijesti među organizacijama civilnog društva (OCD) o važnosti transparentnosti po pitanju stvarnog vlasništva. Ovo nastavlja obavezu iz akcionog plana 2022–2024, u okviru koje je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine održalo četiri radionice koje su okupile preko 70 OCD.⁶⁷ Slično tome, nova obaveza predviđa održavanje četiri radionice. Iako jačanje svijesti među OCD ima vrijednost, to je mali korak ka transparentnosti stvarnog vlasništva u Bosni i Hercegovini. Kao i kod prethodne obaveze, MNI procjenjuje da trenutna obaveza ima nejasan potencijal za rezultate. U budućnosti, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine moglo bi poduzeti korake ka uspostavljanju registra stvarnih vlasnika u Bosni i Hercegovini.

Obaveza 2: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine ima za cilj procijeniti ranjivost nevladinih organizacija (NVO) na zloupotrebe u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma. Ministarstvo će također saradivati s relevantnim institucijama i sektorom NVO na jačanju svijesti i kapaciteta za sprječavanje ovakvih pojava. Ova obaveza usklađena je s preporukama Radne grupe za finansijske akcije (FATF) (Preporuka 8 i Preporuka 1) i najnovijim paketom propisa EU o borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Iako bi identifikacija rizika mogla podržati održivost NVO sektora, obaveza ne bi povećala transparentnost rada NVO. Također ne garantira da će

institucionalni okvir Bosne i Hercegovine za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma biti ojačan. Stoga je MNI procjenjuje kao obavezu s nejasnim potencijalom za rezultate.

Obaveza 5: PARCO ima za cilj jačanje proaktivne transparentnosti među javnim institucijama. PARCO planira ažurirati Politiku i standarde (koje treba usvojiti Vijeće ministara Bosne i Hercegovine), promovirati proaktivno objavljivanje podataka među državnim službenicima i rukovodstvom institucija, te ojačati kapacitete osoblja. Obaveza također uključuje mjerenje zadovoljstva korisnika, praćenje napretka i pilotiranje standarda u najmanje dvije općine – jednoj u Federaciji Bosne i Hercegovine i jednoj u Republici Srpskoj. Ova obaveza nastavlja inicijative iz prvog (2019–2021)⁶⁸ i drugog (2022–2024)⁶⁹ akcionog plana. Od 2018. godine, institucije vlasti Bosne i Hercegovine dužne su proaktivno objavljivati 38 kategorija informacija, uključujući godišnje budžete, dokumente o javnim nabavkama i planove rada.⁷⁰ Međutim, mnoge institucije ne objavljuju osnovne informacije. Iako bi nova obaveza mogla ići dalje od prethodnih usvajanjem novih ili izmijenjenih standarda proaktivne transparentnosti, ovaj dugoročni obrazac ukazuje na to da se institucionalno ponašanje i prioriteti nisu promijenili. Zbog nedostatka administrativnih sankcija za nepoštivanje ove obaveze, institucije ne pridaju potreban značaj proaktivnoj transparentnosti. Osim toga, nejasno je da li će novi ili izmijenjeni standardi transparentnosti ići dalje od postojećih zahtjeva iz 2018. godine. Kao i kod prethodnih obaveza koje se odnose na ovu oblast, MNI procjenjuje ovu obavezu kao obavezu s nejasnim potencijalom za rezultate.

Obaveza 7: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine ima za cilj olakšati javni pristup statističkim podacima. Obaveza predviđa implementaciju sistema za redovno preuzimanje administrativnih podataka iz ključnih registara (uključujući potpisivanje sporazuma s institucijama koje posjeduju podatke), jačanje svijesti o važnosti korištenja administrativnih podataka u statističke svrhe i nastavak implementacije online baza podataka za kreiranje i preuzimanje prilagođenih statističkih tabela. Ovim se nastavljaju obaveze iz prvog i drugog akcionog plana, pri čemu potonja nije ispunjena do kraja akcionog plana (decembar 2024.).⁷¹ Čineći statističke baze podataka pristupačnijim i prilagodljivijim, mjera poboljšava transparentnost, jača povjerenje javnosti i poboljšava mogućnosti za istraživanje i analizu. Kao i kod prethodne obaveze, trenutna inicijativa ima skroman potencijal za rezultate, ali to će zavisi od saradnje i kvaliteta podataka koji su izvan kontrole Agencije. Obaveza ne nudi mehanizme izvršenja i ne bavi se direktno strukturnim problemima u upravljanju administrativnim podacima.

Obaveza 8: Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine ima za cilj objavljivati ažurirane, lako razumljive i pristupačne budžetske podatke. Ovo se nadovezuje na ranije obaveze Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da podstiče institucije da izrađuju budžete za građane.⁷² U okviru nove obaveze, Ministarstvo će objavljivati detaljne kvartalne izvještaje o trošenju budžetskih sredstava, uključujući informacije o svim odstupanjima od planiranih iznosa i razlozima za takva odstupanja. Ministarstvo će također uključiti nove budžetske korisnike u pripremu i objavljivanje Budžeta za građane i pružiti smjernice institucijama Bosne i Hercegovine o objavljivanju dokumenata u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama. Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine može preporučiti ili uputiti budžetske korisnike da objavljuju podatke u otvorenim formatima, ali ne može sankcionirati nepoštivanje. Zbog toga mnoge institucije i dalje ne objavljuju osnovne finansijske i operativne informacije, dok se pojedine opiru objavljivanju osjetljivih finansijskih podataka, što dovodi do djelimične ili selektivne implementacije. Međutim, zavisno od stepena primjene od

strane institucija, kvartalni izvještaji mogli bi rasvijetliti kako se troše javna sredstva. Stoga MNI procjenjuje da ova obaveza ima skroman potencijal za rezultate.

Obaveza 9: Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (APIK) ima za cilj uspostavljanje registra budžetskih izdvajanja iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Ovo se nadovezuje na obavezu iz drugog akcionog plana u okviru koje su APIK i TI BiH uspostavili dobrovoljne kriterije za državne institucije o objavljivanju informacija o iznosu i namjeni javnih sredstava dodijeljenih medijima i OCD.⁷³ Obaveza ima nejasan potencijal za rezultate jer njena implementacija zavisi od više institucija s različitim nivoima saradnje koje treba da pružaju redovne, potpune i tačne podatke o budžetskim izdvajanjima. To bi se moglo pokazati izazovnim u izrazito fragmentiranom institucionalnom pejzažu Bosne i Hercegovine. APIK ne može prisiliti institucije da dostavljaju podatke niti sankcionirati nepoštovanje. MNI preporučuje APIK-u da pojasni implementaciju, obim i funkcionalnost registra. S obzirom na prethodnu obavezu, APIK bi mogao razmotriti saradnju s Vijećem ministara kako bi se institucionalno učešće učinilo obaveznim umjesto oslanjanja na dobrovoljnu saradnju.

Obaveza 10: APIK ima za cilj razvoj sveobuhvatne komunikacijske strategije Agencije i uspostavljanje specijaliziranog tima unutar APIK-a i antikorupcijskih tijela u Bosni i Hercegovini zaduženog za odnose s javnošću i medijsku promociju. Ovo je nova obaveza. Međutim, u drugom akcionom planu APIK je kreirao novu web stranicu koja je objedinila informacije o borbi protiv korupcije na svim nivoima vlasti. Iako bi komunikacijska strategija mogla poboljšati transparentnost i vidljivost rada APIK-a, malo je vjerovatno da će se baviti ključnim antikorupcijskim problemima u Bosni i Hercegovini. Stoga MNI procjenjuje ovu obavezu kao obavezu s nejasnim potencijalom za rezultate.

¹ Večernji.ba, Prema državnom registru, u BiH postoji 25.000 NVO, 15.000 je podnijelo izvještaje, vidjeti:

<https://www.vecernji.ba/vijesti/po-drzavnom-registru-u-bih-ima-25-000-nvo-izvjesce-predalo-15-000-1275965>

² Službeni list Bosne i Hercegovine, br. 32/01, 42/03, 63/08.

³ Pravilnik o načinu vođenja registra udruženja i fondacija Bosne i Hercegovine i stranih i međunarodnih udruženja i fondacija i drugih neprofitnih organizacija, vidjeti: <https://euresurs.ba/wp-content/uploads/2024/08/Pravilnik-o-nacinu-vodjenja-registra-udruzenja-i-fondacija-BiH-i-stranih-medju-narodnih-udruzenja-i-fondacija-i-drugih-neprofitnih-organizacija.pdf>.

⁴ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.

⁵ Nermin Mahmutović (glavni urednik portala Fokus.ba), korespondencija s MNI-om, 16. marta 2026. godine.

⁶ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027; Selma Džihanović-Gratz (Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine), Intervju za, MNI 18. novembra 2025. godine.

⁷ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.

⁸ Lejla Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo - CIN), Intervju za MNI, 27. novembra 2025. godine; Dizdarević, Intervju za MNI.

⁹ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.

¹⁰ Selma Džihanović-Gratz (Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine), Intervju za MNI, 18. novembra 2025. godine.

¹¹ Zapisnik sa 11. sjednice Savjetodavnog vijeća inicijative "Partnerstvo za otvorenu vlast".

¹² Nedžad Salman (Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine). Zapisnik sa 12. sjednice Savjetodavnog vijeća inicijative POV od 20. januara 2025. godine.

¹³ Emsad Dizdarević (Transparency International BiH), Zapisnik sa 12. sjednice Savjetodavnog vijeća inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast od 20. januara 2025. godine, <https://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>

¹⁴ Regionalna škola javne uprave, Handjiska-Trendafilova: Kontinuirana podrška Evropske komisije snažna je potvrda misije i budućeg smjera ReSPA-e. <https://www.respaweb.eu>

¹⁵ Džihanović-Gratz, Intervju za MNI.

¹⁶ Stefan Blagić (RESTART Srpska), korespondencija s MNI-om, 16. marta 2026. godine.

¹⁷ Emsad Dizdarević (Transparency International BiH), Intervju za MNI, 26. novembra 2025. godine.

¹⁸ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.

- ¹⁹ Mladen Bubonjić (doktor filozofije, Nezavisni univerzitet Banja Luka), korespondencija s MNI-om, 16. marta 2026. godine.
- ²⁰ Džihanović-Gratz, Intervju za MNI. Dizdarević, Intervju za MNI.
- ²¹ Alen Vejzagić (CPI fondacija), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.
- ²² Službeni Strateški okvir za reformu javne uprave 2018–2022 (skraćeno SFPAR) Bosne i Hercegovine.
- ²³ Vejzagić, Intervju za MNI. Dizdarević, Intervju za MNI.
- ²⁴ OSCE, <https://odhr.osce.org/odhr/586530>
- ²⁵ Balkan Insight, <https://balkaninsight.com/2025/05/29/bosnias-constitutional-court-scraps-serb-entities-disputed-laws/bi/>
- ²⁶ Balkan Insight, <https://balkaninsight.com/2023/07/20/bosnian-serb-assembly-criminalises-defamation-despite-free-speech-concerns/bi/>
- ²⁷ Balkan Insight, <https://balkaninsight.com/2015/02/06/bosnian-serbs-adopt-net-censorship-law/bi/all-balkan-countries/>
- ²⁸ Dizdarević, Intervju za MNI.
- ²⁹ Vejzagić, Intervju za MNI.
- ³⁰ Open Data Watch, <https://odin.opendatawatch.com/Report/countryProfileUpdated/BIH?year=2024>
- ³¹ Open Data Watch Inventory Country Report, <https://odin.opendatawatch.com/ReportCreator/ExportCountryReportUpdated/BIH/2024>
- ³² Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027, <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-action-plan-2025-2027/>
- ³³ Partnerstvo za otvorenu vlast, Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022-2025. <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-results-report-2022-2024/>
- ³⁴ Vedrana Faladžić (PARCO), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.
- ³⁵ <http://www.sluzbenilist.ba/page/akt/frNPvuRCliQ=>
- ³⁶ Mubera Begić (PARCO), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.
- ³⁷ Ibid.
- ³⁸ PARCO, Strateški okvir za reformu javne uprave i akcioni plan za period 2018-2022, <https://parco.gov.ba/en/rju/o-rju-2/strateski-okviri-za-rju/>
- ³⁹ Ibid.
- ⁴⁰ Partnerstvo za otvorenu vlast, Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022-2025.
- ⁴¹ Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. juna 2019. o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj/eng>
- ⁴² Bubonjić, korespondencija s MNI-om.
- ⁴³ Siniša Vukelić (izvršni direktor i glavni urednik portala Capital.ba), korespondencija s MNI-om, 16. marta 2026. godine.
- ⁴⁴ Denis Džidić (izvršni direktor i urednik Balkanske istraživačke mreže u Bosni i Hercegovini - BIRN BiH), korespondencija s MNI-om, 16. marta 2026. godine.
- ⁴⁵ Ibid.
- ⁴⁶ Mahmutović, korespondencija sa MNI-om, 16. marta 2026. godine
- ⁴⁷ Vedrana Faladžić, Mubera Begić (PARCO), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.
- ⁴⁸ Balkan Civil Society Development Network, Bosna i Hercegovina usvaja Strategiju razvoja civilnog društva 2025–2029, 15. jula 2025. <https://balkancsd.net/bosnia-and-herzegovina-adopts-strategy-for-civil-society-development-2025-2029/>
- ⁴⁹ Evropska komisija, Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2024. https://enlargement.ec.europa.eu/bosnia-and-herzegovina-report-2024_en
- ⁵⁰ Službeni glasnik BiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, br. 50/24, 23. jula 2024. godine.
- ⁵¹ Belma Šećibović (Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine), Intervju za MNI, 2. decembra 2025. godine.
- ⁵² Šećibović, Intervju za MNI.
- ⁵³ Partnerstvo za otvorenu vlast, Izvještaj o rezultatima Bosne i Hercegovine 2022-2025. <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-results-report-2022-2024/>
- ⁵⁴ Ibid.
- ⁵⁵ Emsad Dizdarević (Transparency International BiH), Intervju za MNI, 26. novembra 2025.
- ⁵⁶ Dario Kihli (Agencija za javne nabavke BiH), Intervju ZA MNI, 2. decembra 2025.
- ⁵⁷ Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.
- ⁵⁸ Alen Vejzagić (CPI fondacija), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.
- ⁵⁹ Vejzagić, Intervju za MNI. Bičakčić, Intervju za MNI.
- ⁶⁰ Lejla Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo - CIN), Intervju za MNI, 27. novembar 2025.
- ⁶¹ Službene novine BiH, Zakon o zaštiti ličnih podataka, <https://www.paragraf.ba/propisi/bih/novi-zakon-o-zastiti-licnih-podataka.html>
- ⁶² Šećibović, Intervju za MNI.
- ⁶³ Ibid.
- ⁶⁴ Dizdarević, Intervju za MNI; Bičakčić, Intervju za MNI.
- ⁶⁵ Kihli, Intervju za MNI; Bičakčić, Intervju za MNI.

⁶⁶ Bičakčić, Intervju za MNI.

⁶⁷ Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022–2024, str. 15,
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/10/Bosnia-Herzegovina_Results-Report_2022-2024_EN.pdf

⁶⁸ Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Prelazni izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2019–2021, str. 10.
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/06/Bosnia-Herzegovina_Transitional-Results-Report_2019-2021_EN.pdf

⁶⁹ Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022-2024, str. 14,
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/10/Bosnia-Herzegovina_Results-Report_2022-2024_EN.pdf

⁷⁰ Partnerstvo za otvorenu vlast, Bosna i Hercegovina, Institutional Transparency,
<https://www.opengovpartnership.org/members/bosnia-andherzegovina/commitments/BA0006/>

⁷¹ Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022–2024, str. 16.
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/10/Bosnia-Herzegovina_Results-Report_2022-2024_EN.pdf

⁷² Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022–2024, str. 15–16,
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/10/Bosnia-Herzegovina_Results-Report_2022-2024_EN.pdf

⁷³ Partnerstvo za otvorenu vlast, MNI Izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2022–2024, str. 17,
https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/10/Bosnia-Herzegovina_Results-Report_2022-2024_EN.pdf

Odjeljak III. Metodologija

Ova publikacija je sažet, nezavisan, tehnički pregled karakteristika akcionog plana te snaga i izazova koje MNI identificira kako bi unaprijedio proces implementacije. MNI ističe obaveze koje imaju najveći potencijal za ostvarivanje rezultata, nalaze se visoko na listi prioriteta relevantnih aktera u zemlji, prepoznate su kao prioritet u nacionalnom kontekstu otvorene vlasti ili predstavljaju kombinaciju ovih faktora.

MNI publikacije koji se izdaju tokom ciklusa nacionalnog akcionog plana uključuju:

- **Dokument o zajedničkom radu:** Kratki pregled koji ističe lekcije iz prethodnih izvještaja MNI kako bi se podržao POV proces u zemlji, izrada akcionog plana i ukupni proces učenja.
- **Pregled Akcionog plana:** Tehnički pregled karakteristika akcionog plana, uključujući jake i slabe strane koje je identificirao MNI kako bi unaprijedio proces implementacije.
- **Srednjoročna revizija:** Pregled za četverogodišnje akcione planove nakon osvježavanja na polovini roka. Pregled procjenjuje nove ili značajno izmijenjene obaveze u osvještenom akcionom planu, usklađenost s OVP pravilima i neformalno ažuriranje napretka u implementaciji.
- **Izvještaj o rezultatima:** Sveukupna procjena implementacije koja se fokusira na rezultate na nivou politike i način ostvarivanja promjena. Izvještaj uključuje i provjere usklađenosti s pravilima POV-a i doprinosi odgovornosti i dugoročnom učenju.

U Pregledu akcionog plana, MNI pregleda obaveze koristeći tri indikatora:

1. Provjerljivost: MNI utvrđuje je li obaveza provjerljiva onako kako je napisana u akcionom planu. Indikator se procjenjuje kao:

- **Da/Ne:** Da li su navedeni ciljevi i predložene aktivnosti dovoljno jasni i uključuju objektivno provjerljive aktivnosti za procjenu implementacije?
- Obaveze koje nisu provjerljive smatraju se nepreglednim i ne vrši se dalja procjena.

2. Načelo otvorene vlasti: MNI utvrđuje da li se obaveza odnosi na vrijednosti otvorene vlasti – transparentnost, učešće građana i/ili javnu odgovornost – kako su definirane Deklaracijom o otvorenoj vlasti i OVP članovima upravljanja. Na osnovu pomnog čitanja teksta obaveze, indikator se procjenjuje kao:

- **Da/Ne:** Da li obaveza ima za cilj da određenu oblast javnih politika, instituciju ili proces donošenja odluka učini transparentnijim, participativnijim ili odgovornijim prema javnosti?

Sljedeća pitanja za svaku OVP vrijednost mogu se koristiti kao referenca za identifikaciju specifičnog načela otvorene vlasti u analizi obaveze:

- **Transparentnost:** Hoće li vlada objaviti više informacija, poboljšati pravne ili institucionalne okvire za garantiranje prava na informaciju, poboljšati kvalitet informacija koje se objavljuju javnosti ili poboljšati transparentnost institucija vlasti i procesa donošenja odluka?
- **Građansko učešće:** Hoće li vlasti kreirati ili unaprijediti prilike, procese ili mehanizme koji omogućavaju javnosti da informira, utiče ili učestvuje u kreiranju politika, zakona i odluka? Hoće li vlasti stvoriti, omogućiti ili poboljšati participativne mehanizme za manjine, marginalizirane ili nedovoljno zastupljene grupe?

Hoće li vlasti poboljšati uslove za rad civilnog društva (što može uključivati zakone o NVO, mehanizme finansiranja, oporezivanje, zahtjeve za izvještavanje, itd.)? Hoće li vlasti poboljšati pravne, političke, institucionalne ili praktične uvjete koji se odnose na građanski prostor, kao što su sloboda izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja, a koji bi olakšali učešće u javnoj sferi? Hoće li vlasti poduzeti mjere koje se suprotstavljaju dezinformacijama i manipulacijama informacijama, posebno online, kako bi osigurala da pojedinci imaju pristup pouzdanim i činjeničnim informacijama (što može uključivati kampanje digitalne i medijske pismenosti, provjeru činjenica ili podsticanje nezavisnog medijskog ekosistema)?

- **Javna odgovornost:** Hoće li vlasti kreirati ili unaprijediti mehanizme za pozivanje službenika na odgovornost za njihove postupke? Hoće li vlada uspostaviti pravne, političke ili institucionalne okvire za podsticanje odgovornosti javnih službenika?

3. Potencijal za rezultate: MNI analizira očekivane rezultate i potencijal koji će biti provjereni u MNI Izvještaju o rezultatima nakon implementacije. Potencijal za rezultate je rana indikacija mogućnosti obaveze da donese smislene rezultate na osnovu njenog artikulisanja u akcionom planu u poređenju sa stanjem u datoj oblasti javnih politika. Indikator se procjenjuje kao:

- **Nejasan:** Obaveza je usmjerena na nastavak tekućih praksi u skladu s postojećim zakonodavstvom, zahtjevima ili politikama bez naznake dodane vrijednosti ili poboljšanog pristupa otvorenoj vlasti u poređenju s postojećom praksom.
- **Skroman:** Pozitivna, ali izolirana inicijativa ili promjena procesa, praksi ili politika. Obaveza ne stvara obavezujuće ili institucionalizovane promjene u cijeloj vladi ili institucijama koje upravljaju određenom oblašću javnih politika. Primjeri su alati (npr. web stranice) ili objavljivanje podataka, obuke ili pilot projekti.
- **Značajan:** Potencijalni faktor koji mijenja pravila igre za prakse, politike ili institucije koje upravljaju oblašću javnih politika, javnim sektorom ili odnosom između građana i države. Obaveza generira obavezujuće i institucionalizirane promjene u cijeloj vladi.

Analiza u ovom pregledu fokusirana je na perspektivne obaveze. Perspektivne obaveze su provjerljive, zasnovane na načelu otvorene vlasti i imaju najmanje skroman potencijal za rezultate. Perspektivne obaveze također mogu biti prioritet za zainteresirane strane na državnom nivou ili za određeni kontekst. MNI može grupirati obaveze sa zajedničkim ciljem politike ili koje doprinose istoj reformi ili političkom pitanju. Potencijal za rezultate grupiranih obaveza procjenjuje se kao cjelina.

Ovaj pregled pripremili su MNI u saradnji s istraživačicom Svjetlanom Ramic Markovic i vanjskim recenzentom Jeffom Lovittom. Tokom internog pregleda, MNI provjerava tačnost nalaza i prikuplja dodatne informacije kroz stručnu recenziju, povratne informacije Jedinice za podršku POV-a prema potrebi, Intervjue i validaciju s relevantnim akterima u zemlji, vanjsku stručnu recenziju te uz nadzor Međunarodnog ekspertskog panela MNI-a (IEP).¹ MNI metodologiju, kvalitet proizvoda i proces pregleda nadzire IEP.²

¹ Partnerstvo za otvorenu vlast, Međunarodni ekspertski panel, pristupljeno 15. jula 2024. godine.

<https://www.opengovpartnership.org/about/who-we-are/international-experts-panel>.

² Za više informacija, pogledajte: Partnerstvo za otvorenu vlast, Pregled – Mehanizam za nezavisno izvještavanje, pristupljeno 15. jula 2024. godine. <https://www.opengovpartnership.org/MNI-guidance-overview>.

Dodatak I. Podaci o obavezama¹

Obaveza br. 1: Podizanje svijesti i informisanje organizacija civilnog društva o važnosti stvarnog vlasništva

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Nejasan

Obaveza br. 2: Procjena rizika od ranjivosti NVO na zloupotrebu u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Ne
- Potencijal za rezultate: Nejasan

Obaveza br. 3: Pojednostavljenje procedure registracije NVO kroz kompjuterski softver koji automatski generira potrebnu dokumentaciju

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Skroman

Obaveza br. 4: Koordinacija razvoja ekosistema otvorenih podataka (podaci kao javno dobro)

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Skroman

Obaveza br. 5: Poboljšanje transparentnosti u institucijama BIH

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Nejasan

Obaveza br. 6: Transparentni ugovori o javnim nabavkama

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Značajan

Obaveza br. 7: Korištenje administrativnih izvora podataka i nastavak implementacije online baza podataka za korisnike

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Nejasan

Obaveza br. 8: Poboljšanje budžetske transparentnosti i pristupa informacijama o javnim finansijama

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Skroman

Obaveza br. 9: Uspostavljanje elektronskog registra budžetskih izdvajanja iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Nejasan

Obaveza br.10: Institucionalizacija javnog komuniciranja o sistemu prevencije korupcije

- Provjerljivo: Da
- Da li ima perspektivu otvorene vlasti? Da
- Potencijal za rezultate: Nejasan

¹ Uredničke napomene: Za obaveze koje su grupirane, procjena potencijala za rezultate vrši se na nivou grupe (klastera), a ne na nivou pojedinačnih obaveza. Naslovi obaveza mogu biti skraćeni radi preglednosti. Za kompletan tekst obaveza, pogledajte: <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-action-plan-2025-2027/>

Dodatak II. Zajednički rad na akcionom planu

MNI koristi OVP Standarde za učešće i zajednički rad kako bi procijenio participativne prakse zemalja tokom ciklusa akcionog plana.¹ Države se podstiču da zadovolje minimalne uslove ali i da teže potpunom ispunjenju standarda.² Podkomitet za kriterije i standarde POV utvrđuje da li je zemlja postupila u skladu s POV procesom.³

Tabela 2. Usklađenost s minimalnim zahtjevima

Minimalni zahtjev	Ispunjen?
<p>1.1 Prostor za dijalog: U BiH, Savjetodavno vijeće inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast – savjetodavni forum (Savjetodavno vijeće) ima ulogu savjetodavnog foruma za POV. Poslovnik Savjetodavnog foruma dostupan je na web stranici Ureda koordinatora za reformu javne uprave (PARCO)⁴ i na web stranici Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.⁵ Zapisnici sa sastanaka Savjetodavnog foruma dostupni su na web stranici Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.⁶</p> <p>Tokom procesa zajedničkog rada na trećem akcionom planu (maj 2024 – februar 2025), Savjetodavni forum sastao se tri puta: 28. maja 2024. i 16. oktobra 2024. radi rasprave o planu i nacrtu obaveza, te 20. januara 2025. radi finalizacije plana i podnošenja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje. Od 19. februara do 6. marta 2025. godine, konsultacije o nacrtu akcionog plana održane su na platformi za e-konsultacije Bosne i Hercegovine.⁷ Iako se u akcionom planu navodi da je održan "niz" sastanaka Savjetodavnog foruma i međuresornih konsultativnih sastanaka od maja do decembra 2024, ne postoje zapisnici tih sastanaka u OVP repozitoriju Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine zvanično je usvojilo Akcioni plan na 84. sjednici 8. jula 2025. godine. Savjetodavni forum sastao se 16. decembra 2025. godine, prvi put nakon usvajanja akcionog plana.</p>	Da
<p>2.1 Web stranica POV-a: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine održava OVP sekciju na svojoj službenoj web stranici, što uključuje objavljivanje svih relevantnih izvještaja, zapisnika sa sastanaka Savjetodavnog foruma i kratkog opisa procesa zajedničkog rada.⁸ Također postoji zasebna OVP web stranica (http://POV.ba), koja je neaktivna. Domena za ovu web stranicu i dalje se plaća, ali postoji problem sa serverom.⁹</p>	Da
<p>2.2 Repozitorij: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavljuje tekuće i prošle akcione planove, relevantne izvještaje i zapisnike sa sastanaka Savjetodavnog foruma u OVP sekciji svoje web stranice. Web stranica je ažurirana najmanje dva puta godišnje s dokazima o procesu zajedničkog rada.¹⁰</p>	Da
<p>3.1 Blagovremeno obavještenje: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine nije objavilo vremenski okvir zajedničkog rada i pregled prilika za učešće zainteresiranih strana na OVP web stranici najmanje dvije sedmice prije početka procesa zajedničkog rada na akcionom planu (maj 2024.), što je obaveza u skladu sa Standardom 3. Nije bilo javno dostupnog poziva na web</p>	Ne

<p>stranici prije ili tokom konsultativnog procesa niti u informacijama o procesu e-konsultacija. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine poslalo je pozive za Savjetodavni forum dvije sedmice unaprijed,¹¹ dok su e-konsultacije bile dostupne javnosti u periodu od 19. februara do 6. marta 2025. na www.ekonsultacije.gov.ba.¹²</p>	
<p>3.2 Uključenost javnosti: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine poslalo je poziv za učešće u procesu zajedničkog rada svim institucijama, ali nijedna institucija nije se odazvala.¹³ Nisu implementirane nikakve druge aktivnosti. Neki članovi Savjetodavnog foruma izrazili su zabrinutost da su, iako su sastanci Savjetodavnog foruma otvoreni za javnost, nedovoljna promocija POV procesa rezultirala niskim odzivom.¹⁴</p>	Da
<p>3.3 Mehanizam povratnih informacija: Doprinosi zainteresiranih strana prikupljeni su tokom sastanaka Savjetodavnog vijeća i putem online konsultacija o nacrtu akcionog plana od 10. februara do 6. marta 2025. godine, u skladu s Pravilnikom o konsultacijama u izradi zakonskih propisa.¹⁵</p>	Da
<p>4.1 Obrazloženje odgovora: Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine dostavilo je izvještaj o dvosedmičnim online konsultacijama, zajedno s prijedlogom akcionog plana, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje.¹⁶ Zapisnici sa sastanaka Savjetodavnog foruma pokazuju otvorene rasprave o svim temama između vladinih i nevladinih predstavnika.¹⁷ Nekoliko nevladinih predstavnika izrazilo je zadovoljstvo nivoom otvorenog dijaloga s vladom.¹⁸ Kontakt tačka za OVP u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine naglasila je da nedostatak angažmana tokom perioda online konsultacija ukazuje na slab javni interes.¹⁹</p>	Da
<p>5.1 Otvorena implementacija: MNI će procijeniti jesu li održani sastanci s predstavnicima civilnog društva kako bi se predstavili rezultati implementacije i omogućilo civilnom društvu da dostavi komentare u Izvještaju o rezultatima.</p>	Nije primjenjivo

¹ Partnerstvo za otvorenu vlast, POV Standardi za zajednički rad, 2021, <https://www.opengovpartnership.org/POV-participation-co-creation-standards/>.

² Partnerstvo za otvorenu vlast, Mehanizam za nezavisno izvještavanje, MNI Smjernice za procjenu minimalnih zahtjeva, 2022, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/05/MNI-Guidelines-for-Assessment-of-Minimum-Requirements_20220531_EN.pdf

³ Dana 1. augusta 2025. godine, Pododbor za kriterije i standarde POV-a usvojio je rezoluciju o privremenoj obustavi primjene vremenski ograničenih minimalnih zahtjeva za učešće i zajednički rad za sve članice koje trenutno implementiraju planove dostavljene 1. januara 2024. ili kasnije. <https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/08/Resolution-of-CS-on-the-Temporary-Suspension-of-the-Enforcement-of-Time-Bound-Minimum-Requirements-2.pdf>; Za informacije o politici proceduralne revizije POV-a pogledajte: <https://www.opengovpartnership.org/procedural-review/#IC>.

⁴ Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO), POV, <https://parco.gov.ba/hr/ogp/>

⁵ PARCO, Poslovnik Savjetodavnog vijeća inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, <https://parco.gov.ba/wp-content/uploads/2019/03/Poslovnik-Savjetodavno-vijece.pdf>

⁶ Ministarstvo pravde, POV, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=hr-HR>

⁷ Izvještaj o provedenim konsultacijama sa zainteresiranom javnošću, dostupno na: <https://ekonsultacije.gov.ba/consultations/reports/1085846>.

⁸ Ministarstvo pravde, POV, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=hr-HR>.

⁹ Alen Vejzagić (CPI fondacija), Intervju za MNI, 2. decembra 2025.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Selma Džihanović-Gratz (Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine), Intervju za MNI, 18. novembra 2025. godine.

¹² Partnerstvo za otvorenu vlast, Akcioni plan Bosne i Hercegovine 2025-2027.

¹³ Džihanović-Gratz, Intervju.

¹⁴ Mubera Begić, Vedrana Faladžić (PARCO), Intervju za MNI, 2. decembra 2025. godine.

¹⁵ Ministarstvo pravde, Pravilnik o konsultacijama u izradi zakonskih propisa, vidjeti:

https://mpr.gov.ba/web_dokumenti/default.aspx?id=11087&langTag=bs-BA.

¹⁶ Izvještaj o konsultacijama provedenim sa zainteresiranom javnošću, Preliminarni nacrt Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2025–2027, korespondencija s Ministarstvom pravde, 19. novembra 2025. godine.

¹⁷ Ministarstvo pravde, Zapisnici sa 11. i 12. sjednice Savjetodavnog vijeća <https://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>.

¹⁸ Alen Vejzagić, Intervju. Bičakčić, Intervju. Emsad Dizdarević, Intervju.

¹⁹ Džihanović-Gratz, Intervju. Kihli, Intervju.